

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Preostajajo samo še sankcije

Odločen govor ministra Hoareja v Ženevi — Odmevi v Italiji, Franciji in Angliji — Brezuspješni napori odbora petih — Položaj vedno bolj zapleten

Hoarejev govor

ŽENEVA, 12. septembra. Včerajšnja prva javna seja sveta Društva narodov je bila najbolj napeta od vseh doseženih. Zanimanje za govor angleškega zunanjega ministra Hoareja je bilo naravnost ogromno, vzbudil pa je tudi najgloblji utis. Splošno se je pričakovalo, da bo Hoare govoril odločno, vendar ne tako, kakor je v resnici govoril. Hoare je v začetku svojega govora govoril o temeljnih Društva narodov, ki ni nič drugega kakor družba samostojnih držav, ki so prevzele s pristopom določene obveznosti. Nato je govoril o obveznosti predložitve vseh mednarodnih sporov in skrbi za varnost narodov ter prepričitev vsake vojne. Anglija je postavila vso svojo zunanjo politiko na načela, ki služijo Društvu narodov, zato teh načel ne dovoli kršiti nikomur. Potrebna je nujno kolektivna akcija za preprečitev vojne. Pred Društvom narodov so vsi narodi enaki in ni razlike med nazadnjaškimi in naprednimi. Nasprotno, napredni narodi morajo celotno pomagati nazadnjaškim do napredka, višjega blagostanja in civilizacije, toda s podporo in sodelovanjem, nikoli pa ne z orožjem. Vsakemu narodu se lahko tudi prizna pravica do ekspanzije. Ne sme se pa to dogajati z razplametenjem narodnostnih strasti. Država, ki prične tako kampanjo, je sama v nevarnosti za svoj obstoj. Razdelitev sirovine sveta je problem za gospodarska pogajanja, ne pa za vojno in boj proti ženevskemu paktu. Svoj govor je zaključil s pozivom, da se treba sodelovati pri vsakem poskusu, ki ima namen rešiti problem miru in poton. Ne veruje, da bi bili že kdaj v zgodovini Društva narodov doživeli usodnejši moment, kakor je prisojanje ozračja vojne in miru. Društvo narodov je treba ščititi, ker pomeni njegova bodočnost tudi bodočnost sveta in bodočnost miru.

Odmevi v Italiji

RIM, 12. septembra. Italijanski listi so takoj po govoru Hoareja v Ženevi izdali posebne izdaje, v katerih naglašajo, da hoče Anglija s svojim nepopravljivim zadržanjem izzvati pritisk na Francijo, da razbije italijansko-francosko prijateljstvo. Listi zlasti naglašajo oni del Hoarejevega govora, v katerem je naglasil, da bo Anglija ostala zvesta paktu Društva narodov in bo šla do skrajnih mej pri porabi ukrepov tega pakta, pa naj se zgodi karkoli. Obenem pa naglašajo, da niso resnične vesti, po katerih bi se Francija postavljala na stran Anglije. Vse vesti iz Pariza, pravijo, dokazujejo, da Laval ne bo kapituliral in se tako tudi Francija ne bo podvrgla želji Anglije, da sodeluje pri izvedbi sankcij.

ODMEV V FRANCII

PARIZ, 12. septembra. Pariški tisk ugotavlja, da je bil Hoarejev govor za mirno rešitev afriškega spora negativno. Le zunanjemu ministru blizu stoječi „L'Oeuvre“ meni, da je bil zelo važna zadeva in nova utrditev angle-

ško-francoske politične skupnosti. Hoare je baje izjavil Lavalu, da bo Francija lahko vedno računala s podporo Anglije, ako se postavi v Ženevi na njeno stran in stran D. n.

ODMEV V ANGLIJI

LONDON, 12. septembra. Celokupni angleški tisk unisono pozdravlja včerajšnji govor angleškega zunanjega ministra Hoareja v Ženevi. Listi pripominjajo, da je bil ta govor naravnost zgodovinsko važen. „Times“ so mnenja, da je Samuel Hoare pri tej priliki izrazil voljo in mnenje ne le angleške vlade, nego celokupnega angleškega naroda. V istem smislu pišejo tudi ostali listi.

Samo še sankcije

ŽENEVA, 12. septembra. Mandat odbora petorice poteka in moral bo svoje delo naglo zaključiti. Zaradi italijanske izjave, da ne priznava njegovega dela, mora odbor smatrati fazo svojih prizadevanj za mirno rešitev kot zaključeno in bo zato njegovo poročilo plenumu v tem oziru negativno. Vse kar bo mogel predlagati bo to, da bo nasvetoval proceduro po členu 15 pakta Društva narodov. V pozitivnem rezultatu, pogajani ne veruje nihče več, pričakujejo pa nasprotno, da se bodo še ta teden prekinili odnosi med Italijo in Društvom narodov. Med tem sta pa Hoare in Laval sklenila, da bo Laval še enkrat osebno skušal pripraviti Mussolinija do popuščanja. Možnost v uspeh je v tem, da se Francija postavlja vedno bolj odkrito na stran Anglije in obrambo pakta Društva narodov, ker postavlja Anglija zaradi Afrike v vprašanje vso svojo politiko napram Evropi in celo samemu locarnskemu paktu. Francija se zaradi tega od mika od Italije, ker je tudi ona prepričana, da bi Italija težko mogla voditi dolgo vojno v Abesiniji in obenem varovati svoje interese v Evropi. Zadnje ita-

lijanske vojaške vaje so namreč Francijo baje razočarale.

Mobilizacija fašizma

RIM, 12. septembra. „Popolo d'Italia“ objavlja razpored o pregledu 10 milijonov članov fašistične stranke, ki bodo sklicani te dni. Največji del odpade na one, ki so vojaško izvežbani. Teh bo 4 milijone. Drugi za njimi so dopolavoristi, ki štejejo 2 milijona in niso vojaško izvežbani. Mladine je 667.000, akademške mladine 66.000, organiziranih nameščencev 230.000, žensk pa bo pri tem pregledu okoli 400.000. Ta mobilizacija fašizma je znak usodnega trenutka v zgodovini Italije. Italija mobilizira svoje sile, da si pribori pravico. Abesinija se mora razorožiti z okupacijo. Italija ima popolno pravico do ekspanzije. Pregled fašizma bo pokazal vsemu svetu, da je Italija popolnoma pripravljena na vse dogodke.

LAVAL BO GOVORIL

ŽENEVA, 12. septembra. Laval bo obrazložil stališče Francije jutri v plenumu Društva narodov.

ZASEDANJE V PERMANENCI

LONDON, 12. septembra. „Star“ piše, da bo Društvo narodov zasedalo permanentno, dokler ne bodo rešena vsa vprašanja italijansko-abesinskega spora.

PRIPRAVE SE DOVRŠUJEJO

ADIS ABEBA, 12. septembra. Tu se zatrijuje, da bodo Italijani najkasneje v 15 dneh dovršili priprave za vojno.

ŽENSKI BATALJON

ADIS ABEBA, 12. septembra. Z dovoljenjem cesarja je bil tu ustanovljen poseben ženski bataljon, ki je že izvežban in pripravljen od odpotuje na mejo. Ženske so oborožene s puškami in samokresmi ter jih vodi bogata Abesinka Sarkosova.

Na tističu domače politike

Dva nova bana

Dr. Marko Natlačen ban Dravske banovine, Svetislav Paunović ban Dunavske banovine

BEOGRAD, 12. septembra. Z ukazom kr. namestnikov v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. na predlog predsednika ministrskega sveta g. dr. Milana Stojadinovića je vpokojen ban dunavske banovine g. Miloško Vasović, ban dravške banovine g. dr. Dinko Puc pa je na lastno prošnjo razrešen dolžnosti bana; za bana dunavske banovine je imenovan g. Svetislav Paunović, državni svetnik v pokolu, za bana dravske banovine pa je postal g. dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani. Novoimenovana gg. bana sta položila prisego sinoči ob 19.30 v predsedništvu ministrskega sveta pred g. predsednikom ministrskega sveta.

Novi ban dr. Marko Natlačen spada med izrazite politike bivše SLS in sedanjega voditelja Radikalne zajednice. Že v mladih letih se je energično uveljavljal v vrstah nekdanje radikalne stranke ter je že pred vojno in ob času izbruha vojne

igral v njenih vrstah vidno vlogo. Po vojni je živahno deloval kot organizator stranke, ki mu je, ko so bile oživotvorjene oblastne samouprave, izročila važno funkcijo predsednika ljubljanskega oblastnega odbora. V tem svojstvu je dr. Natlačen z največjo odločnostjo uveljavljal politična načela svoje stranke, ki jo je vedno in povsod, v malem in velikem, zaštopal z doslednostjo.

Dogodki po svetu

Oblaki...

Kje? Nad sueškim prekopom. Nekaj kakor strah in nervoznost je leglo tam okoli. Cevi topov 14 britanskih vojniških ladij zijajo v neko smer in oznanjajo hudo uro. Italijanska „Gazzetta del Popolo“ poroča, da je angleška vojna ladja „Cecilian Prince“ spravila na severno afriško obalo 70 angleških letal. Več kakor

Prisrčno dobrodošli!

Danes zvečer prispejo v Maribor arheologi znanstveniki iz vseh držav ter zaključujejo s tem svojo poučno in znanstveno turnejo po naši državi v Mariboru. Ko stopajo na tla našega mesta, da si ogledajo in proučijo zgodovinske znamenitosti Maribora in okolice, jim izrekamo najprisrčnejšo dobrodošlico in jim želimo, da bi odnesli iz Maribora čim prijetnejše občutke in čim lepše vtise. Iskreno pozdravljeni, prisrčno dobrodošli!

8000 Italijanov se tresejo hlače v Port Saidu in tam okoli. Če bi kaj počilo... Za štiri milijone šterlingov je šlo iz egiptskih bank v tujino. Z letališča, ki je last britanske letalske družbe „Imperial Airways“, gredo dan na dan velike pošiljke zlata, ki jih z letali transportirajo na varno...

V Nemčijo marširajo...

Tesno vrsta za vrsto, da je komaj za širino roke prostora med vrstami. Z matematično natančnostjo se vzpenjajo noge v nastalo praznino prednje vrste. Drugače marširati ni mogoče. Nemci znajo marširati. Te dni pa je bila tudi velika parada v Münstru. Mimo „Führerja“ so šle tri divizije motoriziranih vojnih oddelkov. Takšne parade z vsem veličastvom motorizirane vojske svet baje še ni videl. Si vis pacem, para bellum... Princ — romar...

Politični interesi ustvarjajo paradokse. In še hujše stvari. V Londonu je bil in v Aleksandriji, v Jeruzalemu in Jaffi. Povsod slavnostni sprejemi: šolska mladež, muftiji in župani, Beduini in Felahi, prvaki in poglavarji. In povsod oficijelni predstavniki britanskega imperija. Princa sprejemajo s kraljevskimi častmi, prestolonaslednika emirja Sauda, sina kralja Hedžasa Ibna Sauda. Iz puščave je ta Ibn Saud ustvaril močno državo. Proti volji Anglije je ta Ibn Saud zavojeval Hedžas in združil pod svojo oblastjo najsvetejša islamska mesta, ukrotil vse puntarske emirje in šejke in jim za vedno pognal v kosti neznanjski strah. Pognal je preko meje Husejinide, angleške varovance, in si nabral spretno izkoriščujočo nabožnost muslimanskih romarjev toliko denarja, kakor nikdo pred njim. Danes potuje njegov sin po svetu in predstavniki britanskega imperija mu izkazujejo vse časti. Če bi ta princ potoval leta 1920 po teh krajih, bi ga nikdo ne povohal. Angleži so dobri računarji. Njim je jasno: nekoč je bil Stambul središče orientalske politike. Potem se je zdelo, da prevzema Kahir (Kairo) to dedščino. Danes pa potuje Ibn Sauda sin pod britansko patronanco po islamskih deželah. Ibn Saud hoče postaviti Mekko na mesto Stambula in Kahir. Angleži nimajo ničesar proti, zlasti pa ne danes, ko se zgrinjajo nad vzhodno Afriko temni oblaki...

Okna v svet

NI AKTUALNO.

BUDIMPEŠTA, 12. septembra. Po vesteh tukajšnjih listov sta se Kanya in Schuschnigg sporazumela o vprašanju Habsburžanov, da to vprašanje sedaj ni aktualno.

GRŠKI PROTEST.

ATENE, 12. septembra. Grška vlada je protestirala v Rimu zaradi nedovoljenega obiska italijanskih vojniških ladij v grških lukah. Italija se opravičuje, da so se ladje zatekle v grško vode zaradi viharja.

Mariborski problemi

Mariborski Glavni trg v svoji bodoči podobi

K članku inž. Černigoja v „Kroniki slovenskih mest“ — Podrobnosti k regulacijskemu načrtu — Kako naj izgleda preurejeni Glavni trg? — Prestavitev Marijine sohe — Na starem delu trga otok s tržnim življenjem, na novem delu prometni otok s topoli

V pravkar izšli novi številki »Kronike slovenskih mest« je izšel tudi članek inž. Jaroslava Černigoja pod naslovom: »K študiju za regulacijo mariborskega Glavnega trga«. Vprašanje omenjene regulacije je že nekaj časa sem pereče. Pred nedavnim je bila v mestni posvetovalnici zadevna anketa, na kateri se je izčrpno obravnaval problem preureditve in regulacije mariborskega Glavnega trga. Zadevni načrti so že v podrobnostih izdelani ter se bo z njimi bavil občinski odbor najbrže že na prvi prihodnji seji dne 19. tni. Članek inž. Černigoja vsebuje tehtne utemeljitve k regulaciji s podrobnimi navodili, ki tičejo preureditve mariborskega Glavnega trga. Zaradi informativne aktualnosti omenjenega članka povzamemo nekaj glavnih misli z namenom, da se z njimi seznanijo tudi širši krogi mariborskega in okoliškega prebivalstva.

Dva otoka.

Po mnenju inž. Černigoja zahteva nujno rešitev problema preureditve Glavnega trga raztrgano lice trga, zamotane višinske prilike ter neurejeni promet. Najvažnejši moment regulacije tvori **prometno vprašanje**. Zaradi tega se predvideva v smislu načrta dva velika otoka z velikimi loki, ki potiskata ves promet na robove trga. Kot tranzitna pometna žila z dvosmernim prometom se predvideva cestišče na severni strani, dočim naj bi južno cestišče služilo izključno dovozu, kretanju avtobusov in izvoščkov. Gosposka ulica bi bila izven prometa vozil, razen dovoza, tako da bi šel pločnik ob severni strani Glavnega trga mimo rotovškega poslopja nepretrgoma od Vetrinske pa do Stolne ulice. Glavni tok pešcev bi se obrnil na vzhodno stran trga, kjer bi bil otok preurejen za prehod do poljubne smeri.

Opazovala javnosti

V korist Rdečega križa

Pol dinarja več na pisma, vstopnice in vozne listke v tednu naše največje humanitarne organizacije

Po čl. 42, točka 11. Zakona o Rdečem križu je posvečen en popolen teden (sedem dni) v letu, od tretje nedelje v mesecu septembru do vštete sobote propagandni ideji Rdečega križa, nabiranj članov in nabiranj prispevkov v vsej državi. V tem tednu ne sme nobeno drugo društvo zbirati prispevkov, niti imeti kakšnih prireditev, marveč samo sporazumno z Rdečim križem in za Rdeč križ. Teden Rdečega križa se pričinja v tem letu 15. in traja do vštete 21. septembra. Po zakonu o Rdečem križu se bo v tem času pobirala za vožnje po železnici, z ladjami, aeroplani in vsemi ostalimi sredstvi za javni promet med dvema ali več kraji obvezno predpisana taksa v korist glavnega odbora, in sicer: 0,50 dinarjev za vsako vozovnico do 100 dinarjev, in še po toliko za vsako začetno stotico nad 100 dinarjev.

V tem času se pobira poleg rednih poštinih pristojbin za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu posebna taksa 0,50 para v korist Rdečega križa, katera se prilepi na sami pošiljki s posebno propagandno znamko Rdečega križa. Ta znamka se more kupiti na pošti ali pri vsakem privatnem prodajalcu znamk. Ako bi pošiljalec opustil plačanje te takse, se prepušča prejemniku, da plača to takso. Ako je niti pošiljalec niti prejemnik ne plačata, se bo vrnila pošiljka kot nedostavljena v oddajno mesto. Ta taksa v znesku 0,50 dinarjev se plačuje pri oddaji tudi za priporočena pisma, dopisnice, pakete (navadne in vrednostne) in brzotavke v notranjem prometu. Za pošiljke, namenjene v tujino, pa ta taksa ni obvezna, vendar se oddajatelj z ozirom na cilje društva Rdečega križa priporoča, da jo plačajo

Na starem delu: otok s terasami. Na novem delu: prometni otok z umetniškimi paviljonom.

Na zanimiv način predvideva načrt preureditev starega dela trga, ki ima v glavnem promet tržnega značaja. Otok, na starem delu Glavnega trga, kjer bi bilo osredotočeno tržno življenje, bi padal enakomerno in komaj opazno proti jugu. **Marijino znamenje** bi prišlo na skrajni zahod trga in je ta prestavitev tembolj upravičena, ker je soha s svojimi skulpturami izrazito frontalna. Na najnižji točki otoka pa je projektiran **nizek vodniak** ki bi bil nekak pendant k Marijini sohi na nasprotni strani. Glavni motiv novega dela Glavnega trga naj bi bila vrsta topolov, ki bi obkrožala veliki **prometni otok**. Na notranji strani tega drugega otoka bi nastal s topoli nov zaključen prostor s svojo lastno osjo. Na vzhodno stran naj bi prišla **paviljonska zgradba** neprevišokih razmer, ki bo po mnenju inž. Černigoja bila kakor nalašč pripraven prostor za nekakšen **umetniški paviljon Maribora**. Pred paviljonom pa bi s tem nastal silno pripraven prostor za **spomenik** s figuralno rešitvijo. Nadalje ugotavlja pisec članka, da je ob Bergovi hiši potrebna zgradba, ki bi zaključila vrsto hiš na južni strani novega Glavnega trga. Poleg tega novega trakta pa je v načrtu še široko stopnišče k **sprehajališču proti Pristanu**, ki se bo v smislu regulacijskega načrta začelo ob železniškem mostu in ki bi se zaključilo pri Mariborskem otoku.

Ob zaključku pravi inž. Černigoj, da mu je pri načrtu šlo za nekaj, kar naj bi bilo realna podlaga za dejansko uresničenje regulacije Glavnega trga in ne za kakšno pobožno fantazijo zanešenega arhitekta.

Sokolske vesti

Klic Sv. Marjete ob Pesnici

Letošnji nastop Sokolskega okrožja za mariborski levi breg

Naša severna meja razpolaga z lepim številom sokolskih edinic, ki si resno prizadevajo širiti sokolsko misel na tem našem eksponiranem ozemlju. To delo pa naletava često na ovire in težave, ki so v mestih neznane. Med največje ovire spada gotovo pomanjkanje primernih telovadišč in telovadnega orodja, zaradi tega trpi posebno tehniški uspeh dela, saj pogrešajo celo mnoge osnovne šole zemljišča za telovadišče in igrišče. Uspešnejše in reprezentativnejše bi bilo tudi prosvetno delo Sokola, ko bi razpolagal s Sokolskimi domovi. Kaj je Sokolu lastni dom to vedo le edince, ki ga nimajo. Toda za prvo silo bi se mnoge zadovoljile vsaj s primernimi telovadišči, telovadnim orodjem in nato s telovadnico, ki bi služila tudi prireditvam. Stara resnica pa je, da ovira vse nacionalno delo prevelika razcepljenost na preveč društev.

Sokolsko okrožje za mariborski levi okraj vodi dobro evidenco o tem položaju v svojem delokrogu in je zaradi tega določilo svoj letošnji nastop izven mesta. S tem hoče posebno poudariti važnost gojitve sokolstva na kmetih in dati nove pobude za obmejno narodno delo. Telesno in duhovno zdrav kmečki in delavski rod spozna hitro plemeniti program naše viteške organizacije, kateri more prav on dati najkrepkejšo članstvo. Zaradi vsega tega priredi levo mariborsko okrožje svoj letošnji nastop pri eni onih edinic, ki se je držala ponosno in žilavo vsa leta svojega obstoja, pri edinci pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Nastop bo v nedeljo 15. t. m. Šmarješka četa bo ob tej priliki praznovala tudi svojo prvo petletnico. Edinice okrožja so prejele zadevna potrebna navodila že potom okrožnice, katerih naj se tudi točno drže!

Upravičeno pa smemo pričakovati, da ta nastop ne ostane le zadeva tistih, ki jih veže dolžnost, ampak postane stvar

vsega sokolskega članstva in vseh nacionalno zavednih ljudi. Zlasti pa je dolžnost tudi Mariborčank in Mariborčanov, da ne pozabijo klica Sv. Marjete ob Pesnici. Med 13. in 14. uro bodo v nedeljo pred mariborskim glavnim kolodvorom čakali na nje avtobusi.

Sokolska prireditev v Središču. Naše sokolsko gledališče je postalo zlasti v poslednjem času precej agilno. Odlikuje se posebno godbeni odsek, ki je uspel s prav lepo prireditvijo. Na Marijin praznik, dne 8. t. m., je priredil tamburaški zbor zabavni večer s pestrim sporedom. Sokolski funkcionar je navduševal članstvo za sokolsko idejo, na kar je tamburaški orkester odigral nekaj raznovrstnih skladb pod taktirko g. Kocijana. Zaradi razvedrila so sokolski igralci igrali igro »Trije tičiki«, ki je uspela v režiji br. Jurjaševiča nad vse zadovoljivo. Igra je povsem dosegla svoj namen in je marsikomu nudila dovolj užitka. Posebno dobro je odigral svojo vlogo gostilničar; žal le samo, da so bili igralci preslabo maskirani, kar bodo prihodnjič gotovo popravili. Želeti bi bilo še več prireditev, zlasti sedaj v jesenskem času.

Poziv članstvu Sokola matice in Maribor III. Načelstvu Matice in Maribor III. sporočita vsemu svojemu članstvu, da je okrožni zlet pri Sv. Marjeti ob Pesnici obvezen. Šli homo peš. Zbirališče je v nedeljo jutraj ob 6. uri na dvorišču Narodnega doma. Članstvo Sokola III. naj se zbere na svojem letnem telovadišču in se naj priključi članstvu Sokola matice. Zleta se morajo udeležiti vsi, ki imajo slavnostne kroje, drugi naj pridejo v civilu z znakom. Odhod iz Maribora bo točno ob pol 17. uri v nedeljo jutraj! Za hrano je pri Sv. Marjeti preskrbljeno. Od Sv. Marjete bodo v Maribor vozili avtobusi. Zdravo!

Spaetno gibanje

Kolesarska sekcija S. K. Slovenske Konjice je priredila v nedeljo 8. septembra kolesarsko dirko za prvenstvo kluba v letu 1935. na progi Slov. Konjice — Frankolovo — Konjice — Tepanje — Žiče — Konjice 40 km. Startalo je vsega 7 dirkalcev, od teh 5 članov kluba. Tudi Janko Oblak, znani večkratni kolesarski prvak, se je hotel udeležiti dirke, ker pa je bil zelo poškodovan od kolesarske dirke S. K. Železničar v Mariboru, se dirke ni mogel udeležiti in je tako odpadel boj med našim prvakom Bertonclem in Oblakom. Boj med našimi dirkalci je bil zelo oster ter je Bertonec ušel ostalim v klanec proti Frankolovemu in imel že nazaj do Konjic 4 minute naskoka, toda boj med ostalimi je bil oster ter so prispeli na cilj po sledečem vrstnem redu: 1. Franjo Bertonec v času 1:10:14, povprečna brzina 34,26 na uro; 2. Franc Prezelj v času 1:12:02; 3. Anton Bertonec v času 1:17:40; 4. Ivan Domitrovič v času 1:27:10; izven konkurence pa Ivan Sešel od S. K. Mislinje, Slovenjgradec, v času 1:15:45. Organizacija je bila brezhibna pod vodstvom tov. načel. Jože Turka in našega znanega borca za kolesarstvo tov. Vinka Cajnka iz Slovenjgradca. Po dirki je bila razglasitev daril ter je tov. Franjo Bertonec prejel krasen pokal in venec ter postal prvak kluba za leto 1935. Ostali so dobili kolaine. Tovariši načelnik kolesarske sekcije Jože Turk je imel kratek nagovor, a v imenu S. K. Mislinje iz Slovenjgradca je tov. Vinko Cajnko v kratkih besedah orisal pomen kolesarskega sporta in čestital k lepemu napredku.

predsednika g. Slavka Markoviča. **puščena!** Jugoslovanska kolesarska podzveza je zaradi nesoglasja v odboru razpustila Mariborsko kolesarsko podzvezo ter imenovala za komisarja dosedanega predsednika g. Slavka Markoviča.

Službene objave OOLNP Maribor. Ter mini drugorazrednih prvenstvenih tekem OOLNP Maribor so naslednji: 15.9. SK Lendava:SK Gradjanski; 22.9 SK Ptuj; SK Gradjanski; 29.9 SK Drava:SK Len-

dava; 6.10 SK Lendava:SK Ptuj; 13.10 SK Drava:SK Ptuj; 20.10 SK Gradjanski; SK Drava; 27.10 KK Mura:SK Drava; 3.11 SK Mura:SK Lendava; 10.11. SK Mura:SK Ptuj; 17.11 SK Gradjanski:SK Mura. Tekme se vršijo vedno na igrišču prvoimenovanega kluba.

SK Svoboda se bo združila s ISSK Mariborom? Kakor znano oblastva niso potrdila pravil SK Sparte, ki bi bila naslednica SK Svobode. Da se pa sportnikom omogoča udeleževanje, se vršijo sada pogajanja za fuzijo med SK Svobodo in ISSK Mariborom.

Reprezentanca Egipta: SK Gradjanski 1:1 (1:0). V Zagrebu se je vršila v torek zvečer nogometna tekma med reprezentanco Egipta in SK Gradjanskim, ki se je končala neodločeno.

Ptujske novice

Sortirni in pakovalni tečaj sadja priredi razstavni odbor kmetijsko-obrtno razstave v Ptuj. Sadjarji morajo dopeljati sadje za razstavo dne 23. in 24. septembra t. l. v skladišče pri Društvenem domu. Dne 25. in 26. t. m. se vrši sortirni in pakovalni tečaj. Dne 28. t. m. ob 10. uri pa se otvori razstava. Ker naši sadjarji veliko premalo enič sortiranje sadja in niso večji pravilnega vlaganja in pakovanja v sode, holandske in ameriške zabojnike, kakor to zahteva sodobna sadna trgovina, je nujno potrebno, da se tozadevni poučni tečaj priredi. — Sprejme se 20 tečajnikov obojega spola vsaj 16 let starosti. Prijave je nasloviti na sreskega kmetijskega referenta g. Zorčiča v Ptuj, ki tudi daje potrebna pojasnila.

Svinjski sejem v Ptuj, ki se je vršil v sredo 11. tni., je bil srednje založen. Prignali so 194 svinj in 96 prascev, skupaj 290 ščetinarjev. Od teh so prodali 72 komadov in je bila kupčija tokrat slaba. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: pršutarij 4—4,50 Din, debele 4,50—5 Din, plemene 4—4,25 Din; prasci so se prodajali od 30—80 Din komad.

V vsako slovensko hišo „Večernik!“

Razne vesti

Slovenec — general. Ob priliki rojstnega dne kralja Petra II. je bil imenovan za generala Slovenec Viljem Klobučar. Slovenci imamo sedaj dva aktivna generala.

Dr. Voja Marinkovič resno zbolel. Bivši ministrski predsednik ter eden izmed prvakov nekdanje demokratske stranke dr. Voja Marinkovič je resno obolel. Ob njegovi postelji so permanentno zbrani najboljši beograjski zdravniki.

Nov velik železniški most bodo gradili čez Savo pri Zagrebu. V ta namen je že nakazanih 10 milijonov dinarjev.

Preko 100 let je doživela posestnica Terezija Pinterič, ki je te dni umrla v Gor. Lakošu pri Lendavi.

Zborovanje šumarjev, organiziranih v JSU, bo letos od 15. do 17. t. m. v Splitu. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem, ki so državni uradniki, četrtinsko, vsem ostalim in družinskim članom pa polovično voznino na državnih železnicah.

Mariborske novice

Vlom Iska sodrga straši po Mariboru

Zopeš dva vloma — Pretkani rokovnjači, ki delajo v rokavicah Vlom v gostilno „Wilson“ in neko podstrežje v Klavniški ulici

Zadnje dni je prikolovratilo v našo mesto mnogo sumljivih elementov in delamrznih, ki so pravi strah meščanov, policija pa ima z njimi precej posla. Posledice so vlomi, ki so sedaj že kar na dnevem redu in ni skoraj noči, da bi ne bilo kje vlomljeno. V pretekli noči so doslej še neznan storilec vlomil v gostilno »Wilson«, ki je last gostilničarke Marije Golobove. Iz Koptarjeve ulice so storilec udri skozi že razpadel plot na dvorišče imenovane gostilne. Od tam so z vetrihom vdrl skozi zadnja vrata ter prišli v posebno sobo, kjer so vse premetali, toda brez uspeha, ker so denar že zvečer vzeli iz predala. Več sreče pa so imeli vlomilci v jedilni shrambi, kjer so ukradli desetlitrsko steklenico polno pelinkovca, več kilogramov mesa, okoli dvajset klobas, 5 kilogramov masti, večjo zalogo jajc ter še nekaj drugih jestvin. Tudi še ni popolnoma ugotovljeno, kaj je še drugega postalo plen vlomilcev. Je pa gotovo, da znaša škoda

okoli 2000 dinarjev. Ko so v shrambi vse pretaknili, so s ponarejenim ključem vlomili tudi v sosednjo mesnico, ki pa je bila k sreči prazna. Očividno so storilci stikali za denarjem, ker so s silo odprli predal, v katerem pa niso našli zaželjenega plena. Po opravljenem vlomilskem in tatinskem poslu so storilci odšli ter pustili vsa vrata odprta. Vlom je danes odkrila gospodinja ter o tem nemudoma obvestila policijo, ki je na kraj vroma poslala daktiloskopa Grobina, ki pa ni našel nikakih prstnih odtisov, ker so vlomilci delali v rokavicah.

Isto noč pa so neznanci vlomili v Klavniški ulici v podstrežje zasebnice Alojzije Plohlave ter pokradli več posteljnine in mnogo perila, ki je bilo shranjeno v nekem zaboju. Tudi tu so vlomilci napravili okoli 1000 dinarjev škode.

Policija je takoj začela širokopotezno preiskavo in upati je, da se bodo vlomilci, ki strašijo po Mariboru in okolici, kmalu izsledili in kaznovali.

Aretacija košaškega vlomilca

Vlomilca v Rižnikovo trgovino v Košakih je izsledila sinoči policija v Mariboru

V trgovino Ludvika Rižnika v Košakih je bil izvršen nedavno, kakor smo takrat poročali velik vlom. Neznani vlomilec, ki se je prikradel ponoči v trgovino, je odnesel trgovcu Rižniku veliko zalogo manufakturnega blaga in 18.000 cigarete. Pri pregledu po vromu se je ugotovilo, da znaša nastala škoda preko Din 15.000. Orožniki, ki so bili o vromu obveščeni, so takoj osumili dejanja komaj enoindvajsetletnega Josipa Kelca, znanega

pokvarjenca, katerega so se Košakani že davno bali, ker ni bila pred njim nobena reč varna. Lotili so se takoj zasledovalnega dela in alarmirali tudi mariborsko policijo, vendar brez uspeha. Kelc je prav po tistem vromu izginil ko kafa, kar je že prvotni sum še povečalo. Sinoči je pa naša mariborska policija izsledila iskane Josipa Kelca v neki zakotni gostilni in ga aretirala. Po zaslišanju pri orožnikih bo mladenič izročen sodišču.

Odhodnica apelacijskega sodnika dr. Frana Kovčiča

Včeraj zvečer je bila v prostorih tukajšnje Nabavljalne zadruge odhodnica g. dr. Frana Kovčiča, novimoimenovanega apelacijskega sodnika pri apelacijskem sodišču v Ljubljani. K poslovilnemu večeru svojega iskrenega tovariša in prijatelja so se polnoštevno zbrali mariborski sodniki in državni tožilci, da dajo na ta način izraza globokemu spoštovanju, ki so ga imeli do svojega stanovskega tovariša g. dr. Fran Kovčiča. Poslovilni večer je nudil dokaz vse tiste iskrenosti in pristrčnosti, ki nastaja v teku večletnega službovanja in skupnega življenja. V vznemirjenih toplo občutenih besedah se je poslovil od dr. Frana Kovčiča najprej predsednik tukajšnjega okrožnega sodišča g. dr. Žihner, v imenu tukajšnjega državnega tožilstva pa se je priključil s pristrčnimi in ljubeznjivimi poslovnimi besedami šef tukajšnjega državnega tožilstva g. dr. Matko Zorjan. Ginjen nad tolikimi izrazi tovariškega prijateljstva se je slavljence apelacijski sodnik g. dr. Kovčič zahvalil obema govornikoma ter vsem navzočim tovarštem za prirejeno pristrčno odhodnico in je ob zaključku svojih tehtnih izjavij obljubil, da bo ostal vedno zvest tovariš in prijatelj vsem tukajšnjim sodnikom in da ne bo nikdar pozabil prelepega našega Maribora. Apelacijski sodnik dr. Fran Kovčič je v Mariboru slovel radi svoje stroge objektivnosti in temeljitosti, s katero je reševal tudi najbolj komplicirane pravne spore. V mariborskem družabnem življenju pa si je pridobil s svojo pristrčno ljubeznivostjo in koncilijantno dobrohotnostjo simpatije vseh, ki so ga poznali, in ki so v njem videli ne samo odličnega in prvovrstnega jurista, marveč tudi človeka-dobričino.

Preko Mure ne sme nikdo

Zaradi epidemije grize v dolnjelendavskem srezu se je prehod preko Mure zaprl. Pri tem so bili izvzeti edno tisti, ki so lahko dokazali, da 10 dni ni bilo v kraju njihovega bivališča nobenega primerja grize. Brod, ki vodi preko Mure pri Srednji Bistrici, so stalno stražili o-

rožniki, da bi nikdo, ki ni upravičen, ne mogel preko Mure. Nenadoma pa se je ob murskem nabrežju pojavila skupina okoli 100 ljudi, ki je na vsak način hotela preko Mure. Orožniki so ljudem pojasnili smisel odredbe glede prepovedanega prehoda preko Mure, vendar se niso hoteli dati pomiriti in so se začeli razburjati. Ker so bili orožniki ogroženi, je morala slediti intervencija ter je bil eden iz množice lahko ranjen v roko, nakar se je množica razšla.

Društvom v mestu in na deželi!

Ponovno opozarjamo, da odkar je uveljavljen davek na objavo raznih društvenih prireditve, veselice, tombol itd. ne more noben list več objavljati takih naznanil. Zaradi tega so take notice plačljive. To smo povedali že ponovno, a še vedno prejemamo iz mesta in dežele vsak dan prošnje za objavo obvestil o raznih društvenih prireditvah, veselicah, tombolah itd., ki jih seveda ne moremo objaviti, ker ne vemo ali jih bodo naročniki plačali ali ne. Mimo tega ima uprava z izterjevanjem plačil za take notice skoraj vedno velike situosti in več stroškov, kakor znaša račun. Zato opozarjamo ponovno, naj se vse take objave pošiljajo upravi in pri tem že priloži odpadajoča taksa, ker bi drugače, ako nam vsaj določene pristojbine ne plačajo, ne mogli na ročice izvršiti. Vse reklame in druge podobne objave, ki ne bodo plačane, se ne bodo objavile. Uprava »Večernika«.

Mrtvaški zvon. Na Pobrežki cesti 20, je umrl v starosti 73 let upokojeni polkovnik Juro Mitrovič. Žalujemo naše iskreno sočutje.

Enosmerni promet bodo uvedli tudi v Tomšičevem drevoredu. O regulacijskem načrtu glede preureditve prometa v tem delu mesta bodo razpravljali najbrže že na prihodnji občinski seji.

Invazija banatskega vina še ni pojenjala, marveč zavzema vedno večji obseg. Še vedno prihaja v Maribor več vagonov banačana. Sedaj, ko je na vidiku izvrstna vinska letina, nudijo prekupčevalci banačana boljše vrste po Din 2,50 liter franko Maribor.

Uradništvo pošte Maribor I je darovalo azilnemu skladu PTL preostanek zbirke za venec na krsto pok. v. pt. kontrolorja Franja Supančiča 70 Din. Iskrena hvala!

Gledališki abonma pomeni velik popust napram večernim cenam. Zato se čimprej abonirajte v gledališču! Letos prejmejo gg. abonente 13 dramskih, 7 glasbenih predstav, 1 koncert ter celotno operno gostovanje, ki bo zanje prav posebno presenečenje. Pri tem opernem gostovanju bo vstopnina dokaj zvišana. Že iz tega razloga je abonma v gledališču priporočljiv. Abonma se plačuje v 7 zaporednih mesečnih obrokih, ki so zelo nizki, tako da se vsakdo lahko abonira tudi na boljše sedeže. Kdor pa se noče vezati na določene dneve, se lahko abonira na blok, ki upravičuje do obiska istega števila predstav, samo ob poljudnih dnevih. Priglasje sprejema gled. blagajna vsak dan od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. ure. (Ob nedeljah od 10. do pol 13. ure.) Za doseganje abonente ostane o lanska mesta rezervirana do sobote, 14. t. m. Letošnji repertoar je prav zanimiv, popestrila pa ga bodo številna, že sedaj zaključena gostovanja predvsem ljubljanskih režiserjev in igralcev. (Milan Skrbinšek, Ciril Debevec, Peter Malec, Slavko Jan, J. Povhe in F. Delak.)

Obrtno knjigovodstvo. Učni tečaj za obrtno knjigovodstvo, spise in kalkulacijo se začne v Mariboru v petek, 13. septembra ob 20. uri v prostorih trgovske akademije, vhod na ogul z Zrinjskega trga. Interesenti se naj javijo ob označeni uri v učilnici ali pa poprej med uradnimi urami na sreskemu načelstvu v sobi 42, II. Predavanja v tečaju se bodo vršila v večernih urah, domnevno 3-krat na teden, približno 7 tednov. Tečaj priredi mariborska poslovalnica zborničnega obrtnopospeševalnega zavoda.

Iz »Nanos«. Danes ob 20. uri je stanek, govori tov. prof. Bizjak. Ker se s tem dnem pričnejo redna predavanja, je današnje za člane obvezno, prijatelji dobrodošli.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru vabi ponovno svoje člane, da se udeležijo občnega zbora Zveze trgovskih združenj v nedeljo, 15. tm. ob 9. uri pred poldne v Ljutomeru. Naša stanovska dolžnost zahteva polno udeležbo pri tem pomembnem občnem zboru. Ker nismo do bili več avtobusov na razpolago, odpotujemo v nedeljo jutraj iz Maribora s prvim vlakom in se vračamo popoldne ob 6. uri. Vožnja po železnici je polovčna.

Vsa nacionalna in narodno-obrambna društva v Mariboru vabi mariborsko sokolsko okrožje za levi breg, naj pozovejo svoje članstvo na zlet, ki bo v nedeljo 15. t. m. popoldne pri Sv. Marijeti ob Pesnici. Nastoplo bo skupno 10 sokolskih društev in čet. Pričetek nastopa bo ob 15. uri.

Vse šolske potrebščine, katerekoli potrebujete, kupite v knjižarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Gg. železničarji! Zahtevajte pri svoji nabavljalni zadrugi nakaznice za nakup šolskih potrebščin, glašeče se na knjižarno Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru. Vpisovanje v gospodinjstvo in žensko obrtno šolo se vrši v petek 13. t. m. od 9.—12. in 15.—18. ure.

Gg. državne nameščence prosimo, da zahtevajo pri svoji Nabavljalni zadrugi nakaznice za šolske potrebščine in knjige za trdsko Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

Vse šolske knjige in potrebščine v največji izbiri, priznane dobri kakovosti in najnižjih cenah kupite pri Zlati Brišnikovi, Maribor, Slovenska ul. 11.

Velika prireditve v dvorani Union I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v soboto dne 14. sept. 1935 v vseh prostorih dvorane Union svojo ustanovno veselico. Na sporedu je tudi volitev miss tekstilnih delav in nameščenk (pod vodstvom gospoda Haraštoviča, gledališkega igralca). Nagrade: I. 5 m. svile za kompletno obleko, II. 1 bala belega patna in III. 1 par elegantnih čevljev. Tekmovalke se naj prijavijo v soboto dne 14. t. m. najdalje do 20. ure v dvorani Union pri žiriji. Začetek ob 20. uri. Vstopnina v predprodaji Din 10, pri večerni blagajni Din 12, za člane 6 Din. Vstopnice v predprodaji se dobijo v trgovini Srečko Pihlar, Anton Macun, Fr.

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Od četrtka dalje izvrstna veseloigra

Ne boj se ljubezni

V glavnih vlogah najboljši komiki. Liana Haid, Adolf Wohlbrück, R. A. Roberts, Hilde Hildebrand, Theo Lingner. Pride: Najboljša veseloigra Ufe.

Kino Union. Samo do vključno petka prekrasni vefilm »Maskerada« z Paulo Wessely in Adolf Wohlbrück-om. Sledi »Žrtev ljubezni« z Luizo Ullrich in Hans Moser-om.

Majer n Dragutin Roglič. Ker se bo čisti dobiček uporabil za nabavljene uniforme in instrumente, se priporočamo za obilen obisk. — Odbor.

Nočno lekarniško službo imata danes Maverjeva in Sirakova lekarna, jutri pa Vidmarjeva in Savostova lekarna.

S ponarejenim 20-dinarskim kovancem je hotela plačati voznino Dravograd—Slovenjgradec neka Alojzija P. Sprevodnik je takoj opazil, da je kovanec ponarejen ter jo prijavil orožnikom, ki sedaj poizvedujejo, od kod je falsifikat.

Eno kolo v ribniku, drugo v gozdu. Mnogi kolesarski tatovi so pravi vandali. Ukradejo kje kolo, samo da pridejo do pnevmatik ali do zvonca, ostale dele vozila pa odvržejo. Tako se je pripetilo fudi te dni. Neznani tat je s kolesa demontiral pnevmatike ter zvonec in ostalo ogrodje vrzel v Betnavski ribnik, kjer so ga našli včeraj orožniki s Teznega. V ribniku najdeno kolo ima evid. štev. 54520. — Neki posestnik pa je včeraj našel v Zrkovskem gozdu razstavljeno kolo, ki je bilo te dni ukradeno iz pred sreskega načelstva Rudolfa Bračiču.

Bukova drva, srna, zaleci. Posestnik Jakob Tinauer je prijavil oblastem, da so mu doslej še neznan storilec ukradli iz njegovega gozda v Rušah 4 kubik. metrov bukovih drv, ki jih je imel pripravljene za prodajo. Pri Sv. Primožu so orožniki zalotili 59-letnega najemnika Petra R. in 45-letnega delavca Ivana H. v trenutku, ko sta nameravala iz neke zanke osvoboditi srno. Ker so orožniki mnenja, da sta polagala zanko, sta bila ovađena državnemu tožilstvu. Prav tako so orožniki ovađili državnemu tožilstvu 29-letnega posestnika Franca S. iz Cogetincev, pri katerem so našli v škodnjem več kož divjih zajcev.

Svojevrsno maščevanje. Posestnik J. Senekovič iz Šetarove v Slovenskih gor. je bil pokosil otavo na svojem travniku. Ponoči pa so prišli z vozom na njegov travnik neznan ljudje, ki so mu očividno iz maščevanja otavo odpeljali s travnika.

Radi jabolka teče bratska kri. Brata Franc in Avgust Pešek sta kosila otavo v bližini državne meje pri Št. Ilju. Ko sta svoje delo končala, je Avgust za šalo vrzel jabolko, ki je padlo z drevesa na tla, proti bratu Francu. Franca je bratovo postopnje tako vznemirilo, da je s koso šel nad Avgusta in mu prizadjal nevarne rane na levi roki.

Razburiliv prizor s srečnim izidom. Na voglu Vetrinjske in Tattenbachove ulice se je odigral prizor, da je navzočim od groze zastal dih. Iz Vetrinjske smeri je privozil avtobus iz Tattenbachove pa kolesar. Oba sta vozila previdno in sta dala predpisne znake. Navzlic temu pa se je znašel kolesar tik pred avtobusom ter padel na tla. V istem hipu je priselbi šofer avtobusa uporabil vse zapore in tako v zadnjem trenutku preprečil nesrečo.

Psa-čuvalja je »podkupil«. K poročilu o vromu pri upravi drevesnice g. Rosenberga na Tržaški cesti smo izvedeli še sledeče podrobnosti: Pretkani vlomilec, ki je k sreči že v rokav prave, je s kosom mesa, okoli pol kg. »podkupil« psa vočjaka, da se ni preveč razburil. V vreči, ki jo je vlomilec sredi dramatičnega lova vrzel stran, se je na dnu nahajala še ena »porcija« mesa in sekira, katero so oblasti zaplenile. Omembe vredno je, da je to v kratkem razdobju že tretji slučaj vlomilske tatvine pri istem objektu.

5000 kg sena je pogorelo posestniku Štefanu Biru v Gaberju pri Lendavi. Sumijo, da je zažgal seno neki potepuh, ki se klatil tam naokrog.

Vsak dan hladnejše. Tukajšnja meteorološka postaja poroča: minimalna temperatura 3,2, maksimalna temper. 16,4 relativna vlaga 89, barometer 741,2.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Sido so ta vprašanja vedno bolj zapo- slevala in nazadnje je strastno želela izvedeti, kakšen bo nadaljnji razvoj te- ga dvorjenja. Na Ervina pri tem niti mi- slila ni; predobro je vedela, da je čisto slep in se mu niti na kraju pameti ne more roditi najmanjša slutnja. Saj je sam šilil v Radivojevičovo družbo in jo pro- sil, naj se zabava z njim. In ko ga je nekega popoldneva bolela glava in ni marala iz hotela, je brez pomisleka pro- sil Radivojeviča, naj spremlja Sido na izprehod. Sido je sicer ugovarjala, da hoče ostati pri njem, na tistem si je pa vendarle želela samote s pozornim ka- valirjem, ker je slutila, da bo v njej končno izvedela tisto, kar je tako mu- čilo njeno radovednost.

Radivojevič je rajel v luki čoln in od- veslal na Lapad. Spotoma ji je govoril o čisto vsakdanjih, nepomembnih zade- vah, kakor da nikoli ni bilo njegovih ta- ko zgornjih pogledov in sto drobnih malenkostih, govorečih o tilihi poželje- njih. Tako nepomembno je bilo njegovo kramljanje tudi potem, ko sta se usta- vila ob rtu Petki, privezala čoln k skali in odšla po ozki stezi na izprehod med pinije, ciprese in vse tisto subtropsko drevje ter grmovje Lapada. V nekem

romantičnem zakotju, kjer se je skozi vejevje svetlikala od daleč drobna lisa od večernega solnca obžarjenega mor- ja, se je pa Radivojevič nenadoma vsto- pil pred Sido, ji globoko pogledal v oči ter dejal tako nepričakovano, da se je zdrznila, zmedla in vsa zardela:

»Gospa, vi ne ljubite, svojega moža. Z njim se niste poročili iz ljubezni. Vse, kar počenjate, je z muko igrana igra dolžnosti, pri kateri trpite...«

Sida je vztrepetala. Če bi ji bil dejal: »Sida, jaz vas ljubim,« je to ne bi bilo iznenadilo in zmedlo, toda ta tako točna diagnoza njenega resničnega položaja jo je docela razorožila in zlomila.

»Vaš molk mi to le potrjuje,« je dejal Radivojevič.

Sida se je bliskovito obrnila, da bi skrla pred tem tujim človekom solze, ki so ji kljub vsem nasprotnim naporom privrele iz oči, toda skriti jih ni mogla.

»Gospa, Sida!« je vznemirjeno dejal. »Zakaj ste se poročili s tem človekom, ki vas nikoli ne more osrečiti?«

»Molčite! Ne silite vame s vprašanji, na katera vam ne morem odgovoriti,« je jecljala Sido.

»Ne morete odgovoriti? Zakaj ne mo- rete? Morda sem zares indolenten a

oprostito mi: smilite se mi...«

»To je brez pomena,« ga je zavrnila.

»Morda le ni. Gospa, Sida, zaslužili bi boljšo usodo. Zaslužili bi moža, ki bi vam mogel nuditi vse, po čemer hrepeni vaša razkošna, življenja tako polna, a tako kruto utesnjena mladost. Zaslu- žili bi vrisk smeha, žar solnca, ogenj divje, nepogasljive ljubezni, ki bi enako dajala kakor jemala. Vaša lepota in ml- adost mora očarati vsako dovzetno moško srce. Tom sem opzil že v Splitu, ko sem vas prvič zagledal ob strani vašega mo- ža. Moj pogled vas je potem spremljal vso pot. Se spominjate tistega krasnega jutra na parniku pred prihodom v Du- brovnik, ko ste prišli prvi na palubo, se naslonili na ograjo in potem strmeli v morje in v daljo? Takrat sem stal za vami in sem vas gledal. Podoba ti- stega jutra mi je ostala neizbrisno v oči in v duši. Ne izbriše je nihče več.«

»Vrniva se!« je dejala in si otrla sol- ze.

»Prej mi morate odgovoriti na vpra- šanje, zakaj ste se poročilo z Roga- nom?«

»Ker ni bilo druge rešitve...« je od- govorila po dolgem obotavljanju. In po- tem mu je povedala v kratkih obrisih zgodbo svojega mladega življenja.

»Zaradi doma in očeta ste žrtvovali svoje življenje, svojo srečo,« je vzdihnil Radivojevič. »In kaj ste s tem pridobi- li? Ste v resnici kaj rešili? Ničesar, mo-

ja draga, nesrečna gospa.«

Sida je molčala, le v oči so ji privrele solze.

»Smilite se mi,« je dejal nežno, »glo- boko sočustvujem z vami in storil bi vse, da bi vas rešil in osrečil.«

Stopil je čisto tesno k njej, ji položil levico okoli pasu, z desnico pa ji dvig- nil glavo. Potem se je nemo zastrel v njene objokane oči. Nenadoma se je pa zganil, jo objel tesno z obema rokama, prižel k sebi in poljubil tako naglo, da se niti zavedala ni kaj počenja in se tudi braniti ni mogla. Šele čez nekaj hipov je čutila na svojih ustnih njegove, da se je zavedela položaja, vztrepetala in se sun- kovito osvobodila njegovih rok.

»Pustite me! Kaj si drznete?« je krik- nila z glasom odpora in užaljenosti. »Mar mislite...«

»Ničesar ne mislim, moja najdražja,« je dejal Radivojevič. »Hotel sem vam le povedati, da vas ljubim, kakor nisem do- slej ljubil še nobene ženske in hočem, da postanete moja žena. Pustite Rogana, ločite se!«

»Nikoli!« je vzkliknila trdo. »Breme, ki sem si ga naložila prostovoljno, bom nosila vdano. Ervin me ljubi in bilo bi podlo varati ga ali ga celo pustiti. Ne ve- rujem vam ničesar. Prišli ste v Dubrov- nik loviti ženske in ste mislili, da sem prav jaz najprimernejša divjačina, pa ste se temeljito zmotili. Poiščite si dru- go.«

Je življenja in sveta

Mногоženstvo

Na enega moškega: 100 do 7000 žen — Knez Vladimir je imel preko 100 žen — Kako je v Črni gori, okoli Boke Kotorske in na Nevesinskem polju — Duh „viteškega ponosa“

Mногоženstvo ali pologamija je že od nekdaj zanimala učenjake, ki so se ba- vili z zgodovino in življenjem posameznih narodov. Многоženstvo obstoja še da- nes pri nekaterih narodih. Pri mnogih je mogoče zasledovati pojav mnogoženstva že v najstarejši dobi. Pozneje je pri ne- katerih narodih ta pojav izginil. Pozna- mo pa tudi primere, ko ni mogoče zasle- diti v starejši dobi pri nekaterih narodih mnogoženstva, pač pa se je pojavilo v poznejši dobi. Tudi je zanimivo, da je ponekod mnogoženstvo izključen privi- legij vladarjev in bogatinov, drugod zo- pet je splošen pojav. Tudi je značilno, da imajo ponekod vse žene enega moža, iste pravice in isti položaj, pri drugih narodih se je pa zopet opazil pojav, da uživa ena žena (navadno prva) višji po- ložaj od vseh drugih, ki so ji podrejene. Imamo pa tudi primere, ko uživa dvoje, troje žen posebne privilegije, ki jih osta- le nimajo. Tako je bilo v navadi pri ple- menu Bosutov v Afriki, južno od reke Sambesi, da je poglavar tega plemena, ako ga je kdo vprašal, koliko otrok ima, dosledno odgovarjal, da jih ima toliko, kolikor mu jih je dala prva žena, to je žena z največjimi privilegiji in pravica- mi. Če bi pa ta poglavar dejal, da je vdovec, potem bi to bilo pomenilo, da mu je prva žena umrla.

Kralji s 7000 ženami.

Načelno razširjeno je mnogoženstvo v Afriki. Pri Matabelih dosega število žen številko 100, 600, 1000, da, v gotovih primerih tudi 3000, 4000. Slednje število je znano v primeru beninskega kralja. Pri plemenu Ašatov je število kraljevih žen omejeno na število 3333, kralji od Ugande in Lodoga pa imajo celo do 7000 žen.

Tudi pri Slovanih...

Mногоženstvo je v stari dobi obstojalo malodane pri vseh indoevropskih nara- dih. Tudi Slovani so imeli mnogoženstvo. Tako je znano, da je imel kralj Samo 12 žen, ruski knez Vladimir jih je imel pred krstom preko 100. V naših krajih in v našem narodu se že v zgodovinski dobi smatralo enoženstvo kot normalen, mnogoženstvo pa kot neobičajen pojav. V nekem zgodovinskem viru iz začetka 19. stoletja beremo celo, da imajo tudi nekateri muslimani v Bosni in Hercego- vini »samo po eno ženo«. Pač pa sreča- vamo med našim narodom prav pogosto

pojav dvoženstva, ali takozvane bigami- je. Po miselnosti, ki je zasidrana v na- rodu v južnih predelih naše države, je dvoženstvo dopuščeno, ako prva žena ne rodi, ako je rodila samo žensko decó in če ni sposobna za delo. Obstoja zgo- dovinjski dokument iz leta 1886, v katerem daje papež Štefan VI. ninskemu škofu Teodoziju ukaz, ker dovoljuje Hrvatom, da imajo po dve ženi. V Črni gori in na ozemlju okoli Boke Kotorske je navada, da se mož in žena ločita, ako žena nima otrok. Ločitev pa se izvrši tako, da prva žena ostane v hiši in da se mož poroči potem še z drugo. V tem primeru imenu- jeta mož in druga žena prvo ženo »ma- ter«. Zanimivi so nekateri običaji na Nevesinskem polju. Ako rodi žena prvo, drugo in tretje leto po dva otroka, po- tem se mož z njo »pobratimi«, oziroma se ona z možem »posestrimi«. Mož ob- drži ženo v svoji hiši kot sestro, ona pa vidi v možu brata. V teh primerih se mož lahko ponovno poroči in ostane prva žena pri hiši, pač pa se prva žena ne sme drugič poročiti. Druga žena se na- vadno ni poročila cerkveno, ker cerkev takih zakonov ni odobraval, razven ako je prva žena umrla.

Kje so vzroki mnogoženstva?

Razni raziskovalci pojava mnogožen- stva in dvoženstva so dognali, da je po- ligamija najbolj razširjena med tistimi narodi, kjer je moških malo, ženskih pa prav veliko. Pri tem je postranskega po- mena, da li je bilo manj moških, ker se jih je manj rodilo, ali pa ker so našli konec v raznih vojnah ali pa na lovu. Vzroki pa so tudi v tem, ker se ponekod žene ugrabljajo, na drugi strani pa je treba upoštevati psihologijo »viteškega ponosa«, ki prevzema moškega, ako ima čim več žensk.

Gospodarska življenje

Izdane in izbrisane obrtne pravice v Mariboru

V mesecu avgustu letos so bile v Ma- riboru izdane sledeče obrtne pravice: Höfer Herman, trg. z mešanim blagom, muzikalijami in godbenimi instrumenti, Ulica 10. oktobra 2; France Miroslav, trgovina z lesom in kurivom na drobno in debelo, Vrazova ul. 9; Meznarič Matej, trg. malega obsega z živo perutnino,

jajci in deželnimi pridelki v smislu § 19/3 obrtnega zakona na trgu v Mariboru, Koroščeva ulica 23; Fokter Karol, trg. z jajci in sadjem na drobno, Prešernova ul. 19; Tovornik Hinko, krojač, Gospo- ska ul. 41; Jaklič Herbert Josip, trgovska agentura in komisijska trgovina s pred- meti notranje opreme obrtnih lokalov, Meljska c. 1; Muhič Bruno, avtoizvo- šček, Trg svobode 1; Vodeb Martin, čev- ljar, Frankopanova c. 35; Ologovšek Lovro, mizar, Vojašniški trg 2; Lierzer Josipina, obrt voznikov s konji, Cvetlič- na ulica 36; Völker Franjo, brivec in fri- zer, Aleksandrova c. 30; Fortič Ivan, trg. z lesom, strojnimi ter elektrotehni- čnimi proizvodi na debelo, Kopališka ul. 11 in Lupša Matija, trg. z galanterijo in devotionalijami, Slovenska ul. 36. Izbr-

sane so bile sledeče: Höfer Herman, trg. z godbenimi instrumenti, pripadajočimi deli in muzikalijami, Ulica 10. oktobra 2; Artinger Ivana, trg. s sadjem, sirovimi maslom in perutnino, Tkalska ul. 9; Macher Rozalija, pečenje kostanjev, Sp. Radvanjska c. 34; Cizerl Ernest, avtoiz- vošček, Glavni kolodvor; Tement Julka, kavarna, Glavni trg 3; Weingerl Tere- zija, branjevka, Taborska ul. 2; Ehl Ju- rij, trgovina z jajci, Glavni trg (stojnica) in Lorber Franc, krojač, Wildenrainer- jeva ul. 8.

Trgovinska pogodba z Grčijo parafira- na, Nova pogodba bo veljala do 31. dec. Njena prednost je, da je Grčija zvišala plačila v devizah od 20 do 50%.

„Cuvaite Jugoslavijo“

Mali oglasi

Razno

TRGATVENA VESELICA bo soboto 14. septembra ob 20. uri zvečer v kinu Dime v Kamnici. Bogat spor- red. Se priporoča krečmar. 4061

Pouk

MISS EDITH OXLEY poučuje angleščino in franco- ščino od 1. oktobra naprej.

Sobo odda

SOBO, meblirano, lepo, poseben vhod, za stalnega namestne- ca takoj oddam. Stritarjeva ul. 5. prvo nadstropje. 4052

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhom oddam takoj dvema gospodoma v bli- žini glavnega kolodvora. Na- slov v upravi »Večernika«. 4064

ODDAM OPREMLJENO SOBO. Vprašati Banič, Glavni trg 23, 1. nadst. 4073

Prodajam

PRODAM KUHNJSKO OPREMO in šivalni stroj. Banž, Glavni trg 23-I. 4062

AFRIK na veliko in malo načeneje Novak, Koroška 8. Vetrinjska ul. 7.

Prodajam po ugodni ceni GLASOVIR, kratek, črn, polovična cena, proti hranilni knjižici Nekrep, Vetrinjska 4, Maribor. 4075

Službo dobi

PRODAJALKO zmožno slovensčina in nemšči- ne sprejme galanterijska (igo- vina. Pismene ponudbe z na- vedbo dosedanjega službova- nja pod »Zmožna« na upravo »Večernika«. 4061

Spomnite se CMO

Letno blago

na pol zastoj

Trpinov bazar

Naš dobri soprog in oče, gospod

Gjuro Mitrovič

polkovnik v pokoju

nam je dne 12. septembra 1935 premisl. Pogreb blagega pokojnika bo 14. sep- tembra ob 16. uri iz mrtvašnice na pobrezko pokopališče.

Maribor, dne 12. septembra 1935.

Globoko žalujoča družina
Mitrovič.